महाराष्ट्र आपत्ती व्यवस्थापन कार्यक्रम

जिल्हा - यवतमाळ

यात्रेच्या काळात अधिका-यांसाठी मार्गदर्शक सुचना

प्रमाणित कार्यपध्दती सन-२०१५-१६

(Standerd Oprating Procedure)

सत्यमेव जयते

गृह मंत्रालय, भारत सरकार

मदत आणि पुनर्वसन विभाग, महाराष्ट्र शासन

जिल्हा आपत्ती व्यवस्थापन नियंत्रण कक्ष,

जिल्हाधिकारी कार्यालय, यवतमाळ

दुरध्वनी क्र. ०७२३२-२५५०७७, २४०७२०

टोल फ्री. नं. १०७७

प्रमाणित कार्य प्रणाली (Standard Oprating Procedure)

यात्रेच्या काळातील विविध खात्याकडून पार पाडावयाच्या जबाबदा-या

शासननिर्णय आर.एल.एफ-२००९ प्र.क्र.५८/म-३दि. मार्च २००९,

दि.२५ मार्च २००९, दि.२६ मार्च २००९

प्रस्तावना

महाराष्ट्रात सण-उत्सव अतिशय उत्साहाने साजरे केले जातात. निरनिराळया तिर्थ स्थळी उत्सव/यात्रा साजरे केले जातात. यात्रा स्थळी प्रचंड संख्येने भक्त समुदाय एकत्र येत असतो. महाराष्ट्रात अशी अनेक धार्मिक स्थळे डोंगरे /दरी भागात वसलेली आहेत. अनेक ठिकाणी जाण्या-येण्या करिता प्रशस्त मार्गाचा अभाव असतो. दि.२५/१/२००५ रोजी मांढरादेवी, ता.वाई, जि.सातारा येथील काळुबाई देवीच्या यात्रेत झालेल्या चेंगराचेंगरीत २९३ व्यक्ती मयत झाल्या मयतांमध्ये बहुसंख्येने महिला व मुलांचा समावेश होता. सदर घटनेची चौकशी करण्यांसाठी चौकशी आयोग नेमण्यांत आला होता. सदर आयोगाने केलेल्या शिफारशींच्या अनुषंगाने अशा प्रकारच्या घटना टाळण्यांसाठी यात्रेचे नियोजन करण्यांतबाबत शासनाने सुचना निर्गमित केलेल्या आहेत. त्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी कार्यालय, यवतमाळ यांचेकडून जिल्हयांतील यात्रां मध्ये दुर्घटना टाळण्यांसाठी कृती आराखडा तयार करण्यांत आला आहे.

या आराखडयाच्या अनुषंगाने अशा प्रकारच्या मानवनिर्मित आपत्तींच्या वेळी सर्व संबंधित यंत्रणा/विभाग आराखडयांत सुचीत केल्यानुसार आपला प्रतिसाद देतील अशी आशा आहे.

यात्रामध्ये होणा-या गर्दीमुळे अपघात टाळण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनेबाबत
तालुक्यातील यात्रांची माहीती

तालुक्याचे नाव	गावाचे नाव	पोलीस स्टेशनचे नाव	यात्रा/उत्सव स्थळाचे नाव/ठिकाण	विश्वस्त/ ट्रस्टीचे नाव व संपर्क नंबर	यात्रास्थळी लागणा-या खर्चाची माहीती (अंदाजे)	अंदाजे भावीक संख्या	यात्रेबाबतचा तपशिल व कालावधी	नोडल अधिका-याचे पदनाम व दुरध्वनी क्रमांक	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
बाभुळगांव	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
आर्णि	आर्णि	आर्णि	बाबाकम्बलपोष यात्रा उत्सव	रियाज बेग हाफीजबेग मिर्झा	--	दररोज २५,०००	५/२/२०१२ ते ११/२/२०१२ दरवर्षी **७ दिवस**	तहसिलदार आर्णि ९४२२९१७०३७	
	म्हसोला	आर्णि	कान्होबा मंदीराजवळ म्हसोला	कान्होबा कमिटी म्हसोला	--	दररोज १०००	होळीच्या अगोदरचा दिवस व होळीचा दिवस **२ दिवस**	एस.डी.सप्परवार मंडळ अधिकारी ९४२३६५५१३४	
	दाभडी	आर्णि	कमळेश्वर मंदीराजवळ दाभडी	कमळेश्वर कमिटी, दाभडी श्री.प्रकाश हटवारे ९८२३८७५७३८	--	दररोज १२००	महाशिवरात्रीच्या अगोदरचा दिवस व महाशिवरात्रीचा दिवस **२ दिवस**	एस.डी.सप्परवार मंडळ अधिकारी ९४२३६५५१३४	
	जवळा	पोलीस स्टेशन, जवळा	महादेव मंदीर, जवळा	लोकसहभाग	--	दररोज ५००	महाशिवरात्रीचे दिवशी **१ दिवस**	श्री.बुल्ले मंडळ अधिकारी ९६७३३१०३०२	
	तरोडा	पोलीस स्टेशन, जवळा	मारोती मंदीर , तरोडा	मारोती उत्सव मंडळ, तरोडा	--	दररोज ७००	लक्ष्मी पुजनाचे दुस-या दिवशी **१ दिवस**	श्री.बुल्ले मंडळ अधिकारी ९६७३३१०३०२	

	कापेश्वर	पारवा	कपिलेश्वर मंदीर, कापेश्वर	कपिलेश्वर देवस्थान, कापेश्वर	--	१०००	महाशिवरात्री पासून **८ दिवस**	श्री. चव्हाण मंडळ अधिकारी, ९४२०३७१३८४	
	पिंपळनेर	आर्णि	आप्पास्वामी मंदीर, पिंपळनेर	आप्पास्वामी कमेटी, माधवराव इंगळे ९३७२००१०९८	--	५०००	महाशिवरात्रीचे दिवशी **१ दिवस**	श्री. ए.व्ही.वान्झाळ मंडळ अधिकारी, ९६०४६६९८९८	
	अंतरगाव	आर्णि	सुफिनाथ महाराज	लोक सहभाग	---	१०००	माघपौर्णीमा	श्री.जे.के.जयस्वाल मंडळ अधिकारी ९४२१८४५६५६	
	पांगरी	आर्णी	राजनशेष मंदिर, पांगरी	राजनशेष कमेटी, भाऊराव बापुराव शिंदे ९४२१७१५१४६	---	१०००	नागपंचमीचे दिवशी **१ दिवस**	एस.डी.सप्परवार मंडळ अधिकारी ९४२३६५५१३४	
कळंब	कळंब	कळंब	चिंतामणी यात्रा उत्सव	धर्मदाय आयुक्त	---	१०,०००	१९ जानेवारी ते ३० जानेवारी **११ दिवस**	श्री.एस.डी.काकडे तहसिलदार कळंब ९५२७२७१२००	
	दत्तापुर	कळंब	निरंजन दत्त जयंती	दत्त ट्रस्टी दिगांबर धोबे रा.कळंब	---	१०००	६ डिसेंबर ते ७ डिसेंबर २०१४ **२ दिवस**	श्री. अभय देशपांडे मंडळ अधिकारी, कळंब ९४२२८६६६७६	
	खटेश्वर	ग्रामीण पोलीस स्टेशन यवतमाळ	खटेश्वर महाराज यात्रा	खटेश्वर महाराज ट्रस्टी किरण देशमुख	---	६०००	६ नोव्हेंबर ते ११नोव्हेंबर २०१४ **५ दिवस**	श्री. लक्ष्मीकांत देशपांडे मंडळ अधिकारी जोडमोहा ८२७५२९१४५२	
दारव्हा	धामणगांव (खु.)	दारव्हा	मुंगसाजी महाराज संस्थान	१हरिभाऊ अंबादास अंबोरे (अध्यक्ष) २ प्रभाकर महादेव अंबोरे (सचिव)-७७७४८६६६३० ३.मुरलीधर नामदेव अंबोरे	रु ४,००,०००	१००००	१.मुंगसाजी महाराज जयंती २.महाशिवरात्री (माहे फेब्रु.ते मार्च) तिन दिवस ३.रामनवमी माहे एप्रिल- १ दिवस	जे.एस.वन ना.तह. ९८८१४३८५१० श्री.आर.बी.तुपाणे मं.अ. मागकिन्ही मो.९९२३९०९४६६	

	देउळगांव वळसा	दारव्हा	व्याघ्राबी व महालक्ष्मी सं देउळगांव	१.श्री.शंकर शालीकराम राऊत अध्यक्ष मो. ९६०४३२४६३९	रु २००००० ते ५०००००	१०००००	१.ऑगस्ट-सप्टें महालक्ष्मी उत्सव २.(गौरी पूजन) तिन दिवस माहे ऑक्टो नवरात्र उत्सव (९ दिवस)	जे.एस.वन ना.तह. ९८८१४३८५१० जी.पी.गुल्हाने मं.अ. दारव्हा ९४२३६५२२३४	
	जांभोरा	लाडखेड	दत्ताजय दे जांभोरा	१.जनराम मो पडोळे, अध्यक्ष २.वामन कि.ढाके, सचिव	३०००००/-	१००००	दत्त जयंती डिसेंबर	आर.सी.जाधव मं.अ.लाडखेड ७५८८१८९२७०	
	मानकी	दारव्हा	संत उध्दवबाबा संस्थान	१.पवनलाल जयस्वाल ९४०४१३९४४४ २.संस्थान	७००००	४००००	दिवाळीचा दुसरा दिवस	जे.एस.बन ना.तह.चिखली ९८८१४३८५१०	
	पाथ्रड देवी	लाडखेड	जगदंबा लखमांई देवस्थान	१.मोतिराम रामजी आडे अध्यक्ष मो.-९८९०७२७८८८ २.मनोहर दादाराव गुडधे, सचिव	३०००००	५००००	नवरात्रीचे ९ दिवस	आर.सी.जाधव मं.अ.लाडखेड ७५८८१८९२७०	
	तरनोळी	दारव्हा	जगदंबा विश्वाई संस्थान	१.श्यामराव शे.देशमुख,अध्यक्ष ९४२२४२२५४७ २.दिलीप कदम, उपाध्यक्ष ९६८९४२२२६२	१०००००	१०००००	१.नवरात्र २.दिवाळी ३.चैत्र पोर्णिमा	एम.व्ही.जडेकर, मं.अ.लोही	
	डोल्हारी देवी	दारव्हा	जगदंबा माता प्रतिष्ठान	१.चरण अमरसिंग चव्हाण (अध्यक्ष) २.जानुसिंग नथ्युसिंग चव्हाण (सचिव) ९०११३११६१२	१०००००	१०००००	ऑक्टोबर मध्ये नवरात्र उत्सव पाच दिवस	जे.एस.बन ना.तह.चिखली ९८८१४३८५१० जी.पी.गुल्हाने मं.अ. दारव्हा ९४२३६५२२३४	

	लोही	दारव्हा	उध्दव महाराज संस्थान	१.मोहन रामदिप गिरी (अध्यक्ष) मो.९९०९६०७१३२ २.ज्ञानेश्वर देविदास डहाळे (उपाध्यक्ष) ३.पंढरी हरिभाऊ सिंह (सचिव) मो.९४२९७७३४३१	रु. १०००००	१५००० भाविक	जानेवारी महिन्यात गोकुळ अष्टमी	एस.व्ही.जडेकर मं.अ. लोही मो.९०४९१७१८१७	
	हातोला	दारव्हा	उध्दव बाबा मंदिर	१.गणेश श्रीराम लोडे, अध्यक्ष मो.९६०४४८४८१३ २.रामभाऊ गणपतरावर ठाकरे, उपाध्यक्ष मो.७०३८८५६६२९ ३.सतिश गुलाबराव खडसे, सचिव मो.९७६४४३१६६२	रु.२००००	४०००० भाविक			
	महागांव (क)	लाडखेड	कमलेश्वर संस्थान महागांव	रमेश तुंडलवार , सचिव	रु. १२०००	७००० भाविक	महाशिवरात्र (मार्च महिना) १ दिवस	पी.एस.माळवी मंडळ अधिकारी महागांव क ९४२१८५३६८०	
	महातोली	दारव्हा	भुराजी महाराज संस्थांन	गणेश म्हातारमाने (सचिव) ९४०३०१६१६१	रु.१८०००	१५००० भाविक	१.गोकुळ अष्टमी २.रामनवमी	पी.एस.माळवी मंडळ अधिकारी महागांव क ९४२१८५३६८०	
	तपोना	लाडखेड	भुराजी महाराज, संस्थान	हनुमान पगसाद बाजोरिया	रु.१७०००	३०००	महाशिवरात्री एक दिवस श्रावण सोमवार चार दिवस ऑगस्ट ते सप्टेंबर	ए.पी.महल्ले मं.अ.बोरी खु मो.९६०४२७९४२५	

दिग्रस	दिग्रस	दिग्रस	श्री. घंटीबाबा यात्रा (घंटीबाबा मंदीर परिसर)	नाना महिंद्रे, दिग्रस	१०,०००	१५,०००	माहे सप्टेंबर ते ऑक्टोंबर साधारण **१महिना**	तहसिलदार दिग्रस ०७२३४-२२२१०३ ९४२२९१७०३९	
	दिग्रस	दिग्रस	श्री.भवानी माता यात्रा, भवानी टेकडी परिसर, दिग्रस	रविंद्र अरगडे ९४२२१६५५०५	१०,०००	१५,०००	माहे साधारण सप्टेंबर महिण्यात नवरात्रात यात्रा **९ दिवस**	तहसिलदार दिग्रस ०७२३४-२२२१०३ ९४२२९१७०३९	
	दिग्रस	दिग्रस	पोळा मैदान धावंडा नदीच्या काठावर	श्री.निलावार पोलीस पाटील, दिग्रस	१०,०००	१५,०००	साधारनतः ऑगस्ट ते सप्टेंबर - पोळा सनाचे दिवशी **१ दिवस**	तहसिलदार दिग्रस ०७२३४-२२२१०३ ९४२२९१७०३९	
नेर	माणिकवाडा	नेर पो.स्टेशन	फकीरजी महाराज संस्थान, माणिकवाडा	देविदास दत्तोबा कावलकर ९४०३४९१४६५ ०७२३८-२९३३०३	७५,०००	५०,०००	आषाढी पोर्णिमा **२ दिवस**	श्री. व्हि.एच. राठोड ना.तहसिलदार नेर ०७२३८-२६७७६३ ९४०५१६२५०६	
	आजंती	नेर पो.स्टेशन	खाकीनाथ महाराज यात्रा, आजंती	श्री.पंजाब शिंदे ८००७५६५९७१	--	२,००० ते ३,०००	होळीपुर्वी **५ दिवस**	तहसिलदार नेर ०७२३८-२६७७६३ ९४२२९१७०४०	
	आजंती	नेर	मलकोजी महाराज मंदीरासमोरील खुल्या जागेत.	तहसिलदारी नेर (रिसिव्हर म्हणून) ०७२३८-२६७७६३ ९४२२९१७०४०	१०,०००/-	५०००	(फाल्गुन शुध्द दशमी पासुन बारस पर्यत) ३ दिवस साधरणतः फेब्रुवारी किंवा मार्च	तहसिलदार नेर (रिसिव्हर म्हणून) ०७२३८-२६७७६३ ९४२२९१७०४०	मंदीराच्या ताब्यासंबंधीचे प्रकरण न्यासालयात प्रलंबित आहे
	बाणगाव	नेर	बाबुजी महाराज संस्थान	प्रापक ना. तहसिलदार नेर	१,००,०००/-	१५०००	२ दिवस		
	उदापुर	नेर	बाबुजी महाराज टस्ट उदापूर	५०,०००/-	५०००	१ दिवस			
	माणिकवाडा	नेर पो.स्टेशन	फकीरजी महाराज संस्थान, माणिकवाडा	देविदास दत्तोबा कावलकर ९४०३४९१४६५ ०७२३८-२९३३०३	१,५०,०००	१,००,०००	कार्तिक पोर्णिमा **२ दिवस**	श्री. व्हि.एच. राठोड ना.तहसिलदार नेर ०७२३८-२६७७६३ ९४०५१६२५०६	

	सारंगपूर	लालखेड	सारंगपुर	नानासाहेब भोयर ९३७३७०९७५८	१०,०००/-	१०,०००	कार्तीक पोर्णिमा	श्री. व्हि.एच. राठोड ना.तहसिलदार नेर ०७२३८-२६७७६३ ९४०५१६२५०६	
	उत्तरवाढोणा	लालखेड	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	
	कामनदेव	लालखेड	कामीन माता	---	१०,०००	५,०००	महाशिवरात्र		
	सोनवाढोणा	लालखेड	सारंगपुर	नामदेव चीमना आडे	८०,०००/-	१०,०००	दत्तजयंती		
	अडगाव	नेर	खाकी महाराज यात्रा	विलास आप्पा बोनकीले	१,५०,०००/-	४,०००	बारस २ दिवस		
	सातेफळ	नेर	सातेफळ	श्री.यशवंत नारायण सींह देशमुख	५०,०००/-	१३,०००	महाशिवरात्री ३ दिवस		
	रेणुकापुर	नेर	रेणुका देवी मंदीर	श्री. सुखदेवराव तुकाराम भाकरे ९४२२८६९७९४	१०,०००/-	५,०००	नवरात्र ९ दिवस	मंडळ अधि.वटफळी ८२७५८०७९०१	
	खानापुर	नेर	दत्त मंदीर	दत्त मंदर संस्थान ९८२३७३३८७२	१०,०००/-	५,०००	दत्तपोर्णीमा		
	शिरजगाव	नेर	चिंतामणी महाराज	श्रीराम भीमराव ढबाले ८९७५८९९८३८	१२,०००/-	५,०००	पौष पोर्णिमा	वि.तहसिलदार, नेर	
पुसद	धनकेश्वर	पो.स्टे.पुसद शहर	धनकेश्वर	श्री. विश्वजित सरनाईक मो.क्र.९८५०८५०६१२	५० हजार विश्वस्थ मंडळ	७,०००	३ दिवस	श्री.डी.व्ही.धबाले, नायब तहसिलदार, पुसद मो.क्र.९८५०९७०८९७	
	हर्षी	पो.स्टे.पुसद ग्रा.	हर्षी	श्री.विजय खंदारे मो.क्र.९४२२१६५९२८	- विश्वस्थ मंडळ	३,०००	२ दिवस	श्री. आर.पी.काळे, मंडळ अधिकारी, गौळ खु. मो.क्र.९८२३८३६६२८	
	कारला(देव)	पो.स्टे.पुसद ग्रा.	कार्ला	श्री.राजन मुखरे मो.क्र.९४२२१६५८९२	- विश्वस्थ मंडळ	३,०००	३ दिवस	श्री.के.आर.चंद्रवंशी, मंडळ अधिकारी,पुसद मो.क्र.९४२३३००६४०	

उमरखेड	मुळावा	पोफाळी पो.स्टे.	रेणुकादेवी मंदीराच्या समोर	रेणुकादेवी संस्थान मुळावा विनायक दत्तात्रय पाठक, ९४०५१६६८५५	१५,०००	२०,०००	ऑक्टोबर पहिला आठवडा कालावधी **१ दिवस**	आर.डी.चव्हाण, नायब तहसिलदार ९९२२०३३९१९	
	देवसरी	उमरखेड पो.स्टे.	भगवती देवी मंदीराजवळ	--	१०,०००	१५,०००	एप्रिल शेवटचा आठवडा **७ दिवस**	एस.डी.पाईकराव, नायब तहसिलदार ९४२०३७१६४२	
	निंगणुर	बिटरगाव पो.स्टेशन	बादशहाँ मियाँ दर्गा च्या बाजुला	--	१०,०००	१५,०००	जानेवारी महिन्यातील पोर्णिमा कालावधी **८ ते १५ दिवस**	व्ही.बी.दासरवाड, नायब तहसिलदार ९४०५९७१५०७	
	भवाणी	दराटी पो.स्टे.	भवानी मंदीराच्या बाजुला	--	१०,०००	१५,०००	जानेवारी महिन्यातील पौष शुध्द दशमी कालावधी **१० दिवस**	एस.बी.देशमुख, नायब तहसिलदार ९४२३६१२३२२	
महागांव	माळेगाव	महागांव	गजानन महारांज मंदीर	श्री.मोरेश्वर घावस	--	२,०००	गजानन महाराज प्रगटदिन १४ फेब्रुवारी **1 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	कान्हा	पुसद	कान्हेश्वर देवस्थान	श्री.वसंतराव पाटील ९९२२३५५०५१	--	१०,०००	१७ फेब्रुवारी **10 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	हिवरा	महागांव	एकविरा देवी	श्री.आनंदराव कदम ९४२२४५४१४१	२,००,०००	१,५०,०००	नवरात्र **10 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	राउतवाडी	महागांव	हनुमान मंदीर राउतवाडी	श्री.विजय देशमुख	५०,०००	४,०००	पोळा कर **1 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	दहिसावळी	महागांव	बगालपिर बाबा	बद्रुदिन रफुदिन	१,००,०००	५०,०००	मोहरम **10 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	वडद	पुसद ग्रा	महादजी बुबा आप्पास्वामी मंदिर	विश्वनाथ मोरे	१५,०००	१५००	महाशिवरात्री **1 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	साई ई	पुसद ग्रा	ज्योतीबाबा सामकी माता	सार्वजनिक	१३०००	१२००	१५ जानेवारी **1 दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	

	बोरी	पुसद ग्रा	काळुलाल महाराज	मोतीराम महाराज	१२०००	११०००	दसरा **१ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	फुलसावंगी	महागांव	पुनेश्वर महाराज	गावकरी मंडळ	१,००,०००	१०,०००	पोळयाचा दुसरा दिवस **१ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	पिंपळगांव ई	महागांव	वाघाईमाता मंदीर	गावकरी मंडळ ९४२१३०३४०६	१५०००	७०००	७ रथसप्तमी पासून	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	सवना	महागांव	नवचंडीका संस्थान	श्री.सु.वी.देशमुख ९९२१४६२०२१	२५०००	२००००	सप्टेंबर पोळा **१ दिवस** नवरात्र **९ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	वाकोडी	महागांव	सिध्देश्वर संस्थान	उत्तम भोपाळे ९४२०२३६१७७	२००००	७०००	महाशिवरात्री **१ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	अंबोंडा	महागांव	श्री.गजानन महाराज मंदीर	श्री.हनुमंतराव देशमुख ९०११८१३३३४	२०,०००	१०,०००	गजानन महाराज प्रगटदिन १४ फेब्रुवारी **१ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
	घानमुख	महागांव	महादेव मंदिर	कुबेर इंगळे	६०००	५०००	पोळा कर **१ दिवस**	तहसिलदार महागांव ०७२३६-२२२२३८	
केळापुर	केळापुर	केळापुर	जगदंबासंस्थान, केळापुर	प्रेमराव वखरे ७५८८५९१४५६	२५,००,०००	७,००,०००	नवरात्रामध्ये **१० दिवस**	तहसिलदार केळापुर ०७२३५-२२७४०८ ९४२२८५९५७८	
	पिंपळखुटी	बोरी (पाटण)	माधव महाराज, देवस्थान, पिंपळखुटी	विजय सरमुकरदम	१५,००,०००	२,००,०००	जानेवारी महिण्यामध्ये **१५ दिवस**	तहसिलदार केळापुर ०७२३५-२२७४०८ ९४२२८५९५७८	
घाटंजी	घाटंजी न.प.क्षेत्र	घाटंजी	संतमारोती महाराज संस्थान घाटंजी	नगर परिषद घाटंजी ०७२३०२७७१२६	मिळणारा कर व भाविक	२०,०००	**२० दिवस**	मुख्याधिकारी न.प.घाटंजी ०७२३०२७७१२६	

	घाटंजी न.प.क्षेत्र	घाटंजी	संत गजानन महाराज देवस्थान घाटंजी	गजानन महाराज संस्थान घाटंजी श्री. द्वारकादास बंसीलाल अग्रवाल, सचिव ९३२५९२६९८८	२,००,०००	१५,०००	**9 दिवस**	मुख्याधिकारी न.प.घाटंजी ०७२३०२७७१२६	
	जरंग	घाटंजी	नागदेव बाबा, घाटंजी		७,०००	१०,०००	**एप्रील -मे**	एन.डी.इसाळकर ग्रामसेवक ९०११७६१५५०	
	पारवा	पारवा	शेख फरिदाबाबा		७,०००	१०,०००	**फेब्रुवारी**	ए.एस.गानार ग्रामसेवक ९४२३४३५६१५	
	पाटवांगरा	घाटंजी	चित्रऋषी महाराज		५०००	७,५००	**जानेवारी**	जी.बी.बडोदेकर ९४२३४३५६१४	
	मुर्ली	घाटंजी	कान्हाबा		५,०००	७,५००	**जानेवारी**	एन.डी.इसाळकर ग्रामसेवक ९०११७६१५५०	
राळेगाव	जागजाई	राळेगांव	श्री.संत झेबुजी महाराज पुण्यातिथी यात्रा सोहळा, जागजाई	श्री.शेषराव भामकर ९५४५५०४९७९ श्री.राम मंदीर निर्गुणी महाराज देवस्थान	१५,०००	५,०००	**जानेवारी**	श्री.व्ही.जी.दुधपोळे मंडळ अधिकारी ९४२१७७३५२१	
	जळका	राळेगाव	लख्माई मंदीर	-	१०००	१०००	**पोळयाच्या दुस-या दिवशी**	श्री.पोटे मंडळ अधिकारी मो.९४२००४७८२१	
	जळका	राळेगाव	महादेवाचे मंदीर	-	१०००	१०००	**महाशिवरात्र**	श्री.पोटे मंडळ अधिकारी मो.९४२००४७८२१	
वणी	वणी	वणी	श्री.रंगनाथ स्वामी यात्रा जत्रा मैदान स.न.१०६	आयोजक नगर परीषद देवस्थान टस्टी अध्यक्ष	रु १५००००/-	४५०००	३७ दिवस माघ आणि फाल्गुन १ महिना मार्च ते एप्रील	श्री. रणजीत भोसले तहसिलदार, वणी	

			वणी	मुन्नाला तुगनायक				मो.९४२२९१७०४६	
	शिरपूर	शिरपूर	कैलास शिखर देवस्थान	कृष्णाजी नानाजी पाचभाई मो.९७६७८५३९८२	५५०००/-	२५००० भाविक	महाशिवरात्री माघ कृष्ण १३	श्री.टी.डी.कुळमेथे नि.ना.तहसिलदार, वणी मो. ९४२३६५३०६६	
	घोन्सा	मुकुटबन	गजानन महाराज मंदीर परीसर घोन्सा	श्री.दिलीप जानबाजी काकडे अध्यक्ष मो.९७६४६८५४०३	रु १००००० ते रु१५०००० लाख	१५ ते २० हजार भावीक	गजानन महाराज यांचे प्रगटदिनाचे ७ दिवस अगोदर	श्री.टी.डी.कुळमेथे नि.ना.तहसिलदार, वणी मो. ९४२३६५३०६६	
	इजासन	मुकूटबन	भवानी माता मंदिर परिसर	श्री.बालाजी म्हसे रा.परसोडा मो.८८८८४५५७८८	रु ८०००० ते रु १००००० लाख	५ ते ७ हजार भावीक	ऑक्टोबर किंवा नोव्हेंबर महिना ९ दिवस	श्री.टी.डी.कुळमेथे नि.ना.तहसिलदार मो. ९४२३६५३०६६	
	कायर	शिरपूर	भूडकेश्वर देवस्थान कायर	श्री.शामराव देवाळकर रा.बोपापूर मो.९४२१४६७२३८	रु १५००० ते रु २००००	१० ते २० हजार भावीक	कार्तिक पोर्णीमा	श्री.टी.डी.कुळमेथे नि.ना.तहसिलदार मो. ९४२३६५३०६६	
	वरझडी	शिरपूर	अंबादेवी देवस्थान वरझ-ाडी	श्री. महादेव झ.चांदेकर अध्यक्ष श्री. नानाजी बोबडे उपाध्यक्ष मो.न.९७६३७१७७६	रु १५००० ते रु २००००	११ ते १२ हजार भावीक	अश्विन व पौष नवरात्र प्रत्येकी १ महिना	श्री.टी.डी.कुळमेथे नि.ना.तहसिलदार मो. ९४२३६५३०६६	
मारेगांव	नवरगांव		श्री.कृष्ण तुळशीमाता वृंदावन देवस्थान नवरगांव	१.श्री. रमेश नारायण गाउत्रे सचिव श्री.विलास नानाजी नक्षिणे ९९२१००१७१८ ९७६४१७०७५४	४०,०००	१००००	५ दिवस फेब्रुवारी तुळशीमाता यात्रा	तहसिलदार मारेगाव ८००७८४६१७७	
	बोरी(बु) (गदाजी)	मारेगांव	संत गदाजी महाराज यात्रा,बोरी(ग)	श्री.संजीवनी उत्तम उरकुडे ९८५०३४६६६८	३०,०००	५०,०००	होळी ३ दिवस	तहसिलदार मारेगाव ८००७८४६१७७	
	जळका	मारेगांव	महादेव मंदीर पांढरदेवी (वनग्राम)	नारायण पांडुरंग खडसे ८९७५६०८६००	रु.१०,०००	६,०००	महाकशवरात्री माहे फेब्रुवारी व लक्ष्मीपुजनाच्या दुस-या दिवशी	तहसिलदार मारेगाव ८००७८४६१७७	

झरी	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
यवतमाळ	भांब राजा	ग्रामीण पो.स्टे.यवतमाळ	१) श्री.गलकाजी महाराज संस्थान यात्रा भांब राजा	श्री.गलकाजी महाराज संस्थान यात्रा भांब राजा अध्यक्ष श्री.रामचंद्र रुझाजी कन्नाके मो.७७४४९७३८२०	रु ५ ते ६ लाख अंदाजे लोक सहभागातुन	१० ते १२ हजार	होळी च्या आधी येणारी दशमी	कु.डी..आर.आंबेडकर तलाठी भांब राजा	
			२) भगवंत माऊली संस्थान भांब राजा	भगवंत माऊली सदस्य भांब राजा अध्यक्ष विनोद वसंतराव अक्कावार मो.७५८८१८८७९२	४० ते ५० हजार रुपये लोक सहभागातुन	५ ते ६ हजार	१९ जानेवारी	कु.डी..आर.आंबेडकर तलाठी भांब राजा	
	हिवरी	ग्रामीण पो.यवतमाळ	हेमंडा माता मंदीर, हिवरी	हेडंबा माता संस्थान अध्यक्ष नामदेवराव मडावी मो.९१५८०३३११४	३५०००/- समस्त गावकरी मंडळी वर्गनीतुन	४ ते ५ हजार	पौष महिण्यातील पोर्णिमेच्या दुस-या दिवशी	श्री.ए.बी.गावंडे तलाठी हिवरी	
	यवतमाळ	शहरी पो.स्टेशन ०७२३२-२४२५००	महादेव मंदीर यवतमाळ	घनशाम सिंघानिया अध्यक्ष मो.९८२३८४१३६८	१ लाख रुपये टस्टी	५ हजार रुपये	श्रावण महिण्यातील सोमवार	श्री.सी.जी.पांडे, तलाठी यवतमाळ मो.९९६०३०५३३८	
	लोहारा	वडगाव रोड ०७२३२-२५६७१४	महादेव मंदीर लोहारा	सदाशिव बेहरे, अध्यक्ष ९४२३४३५९९६	५० हजार रुपये टस्टी	५ हजार रुपये	श्रावण महिण्यातील सोमवार	श्री.के.व्ही.दांडेकर लोहारा, तलाठी मो.९९२२१२२५०२	
	मनपुर	ग्रामीण पो.स्टे.यवतमाळ २३५६७१५	मनदेव देवस्थान मनपुर	१.मेघराज मुहडा २.अशोक खाडेकभे ३.मनोहर खोडे ४.वामन जाधव ९०९६०४११७०	१ लाख रुपये देवस्थान कमिटी	१०ते १२ हजार	महाशिवरात्री आठ दिवस	श्री.एम.आर.गेडाम तलाठी, मनपुर मो.९४२१७७२०४१	

प्रमाणित कार्य पध्दती
(Standard Oprating Procedure)

यात्रेच्या काळातील विविध खात्याकडून पार पाडावयाच्या जबाबदा-या

महसूल खाते -

- कोणत्याही यात्रेच्या वेळी उपविभागीय आधिकारी हे जिल्हाधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली मुख्य नियंत्रण अधिकारी म्हणुन कार्य करतील व सबंधित तहसिलदार Nodal Officer म्हणून काम करतील. त्यानी यात्रे साठी सर्व शासकिय विभागाकडून व देवस्थान कडून तयारी करून घ्यावी.
- मंदीर टेकडीवर असल्यास पाय-यांवर कोणतेही दुकान ठेवण्यात येऊ नये,येण्या जाण्यासाठी मार्ग मोकळा ठेवावा.
- मंदिरात जेथे नारळ किंवा तेल, मुर्तीवर टाकण्यात येते आणि त्या भोवती असलेल्या परिसरात तेल पसरुन घसरण्याची शक्यता असेल अशा परिस्थितीत मंदिर ट्रस्टच्या लोकांकडून नारळ अगर तेल टाकण्यासाठी मुर्तीजवळ एक स्थाननिश्चित करावे. तेथे श्रध्दाळूंकडन त्यांचे नारळ व तेल टाकण्यात यावे. कोणत्याही परिसरात घसरण्या सारखा पदार्थ परिसरात किंवा पायरीवर पसरु नये याकडे जिल्हा प्रशासनाने लक्ष दयावे.

ट्रस्ट/व्यवस्थापकीय मंडळ:-

- ट्रस्ट / व्यवस्थापकीय मंडळ यानी,जिल्हा प्रशासनास विश्वासात घेवून यात्रेचे नियोजन व अंमलबजावणी करावी.तसेच ट्रस्टमार्फत यात्रेसंबधीचा आपत्ती व्यवस्थापान आराखडा तयार करुन तो जिल्हा प्रशासनास सादर करावा.
- ज्या ज्या देवस्थाांच्या ठिकाणी व्यवस्थापकीय मंडळ / देवस्थान ट्रस्ट अस्तित्वात आहेत,त्या त्या देवस्थानांच्या वार्षिक यात्राचे नियाजेन सबंधीत ट्रस्टकडून व त्या ट्रस्टच्या घटने्त नमूद केलेल्या उद्दीष्टानुसारच व्हावे.
- भाविकांच्या गर्दीचा विचार करुनत्यांच्या सुलभ आणि सुरक्षित हालचालींसाठी देवस्थान परिसरात पुरेशी जागा उपलब्ध करुन घेणे व बॅरेकेडिंग करुन घेणे आवश्यक आहे.
- देवस्थान स्वच्छ व निर्मळ ठेवण्याचा आटोकाट प्रयत्न करणे व भाविकांमध्ये तशी शिस्तीची भावाना रुजवणे या करिता संबंधीत ट्रस्ट /व्यवस्थापकीय मंडळ यांनी प्राधान्य द्यावे.
- यात्रेच्या तारखा निश्चित करुन त्या ट्रस्ट मार्फत प्रसिध्द कराव्यात .
- भाविकांच्या येण्याजाण्याच्या मार्गावरील अतिक्रमणे काढून घ्यावीत. यासाठी स्टॉल्स व दुकानांची संख्या मर्यादित करुन मार्गातील सर्व प्रकारचे अडथळे दूर करावेत.
- महाद्वार कमानी पासून वर जाणा-या मार्गावरील ठिकठिकाणी तुटलेल्या पाय-या दुरुस्तकरुन घ्याव्यात आणि परतीच्या मार्गावरील सर्व उतार काढुन या ठिकाणी सम मापाच्या व एकसारख्या उंचीच्या पाय-या या किमान महाद्वार पर्यंत तयार करुन घ्याव्यात. यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडील तज्ञांचे मार्गदर्शन घ्यावे.
- मंदीर परिसरात भाविकांच्या रांगा लावण्यासाठी व गाभा-यात दर्शन घेतलेले भाविक बाहेर काढण्यासाठी विविध शैक्षणिक संस्था/संघटना, तरुण मंडळे यांच्या मदतीने, स्वयंसेवक नेमावेत. त्यांच्या राहण्याची भोजणाची व मानधनाची व्यवस्था पहावी.

- मंदिर परिसरात गर्दी नियंत्रणासाठी पोलीसांच्या आराखडयानुसार उभारावे लागणारे अडथळे (बॅरेकेड) लाऊन घ्यावेत.
- बंदोबस्त कर्तव्यावरील पोलीस अधिकारी, कर्मचारी व गृहरक्षक यांच्या निवास व भोजन व्यवस्थेसाठी पुरेशी जागा उपलब्ध करुन द्यावी.

जिल्हापरिषद:-

- भाविकांसाठी यात्रांच्या ठिकाणी स्थायी वैद्यकीय सुविधा पुरवाव्यात व एक वैद्यकीय पथक फिरते ठेवावे. यासाठी जरुरी असल्यास सेवाभावी वैद्यकीय संस्थांची मदत घेवूत्यांच्याकडून डॉक्टर्स ,नर्सेस,औषधे , वैद्यकीय साधने इ. उपलब्ध करुन घ्यावेत. पुरेशा प्रमाणात प्राणवायु, जीवरक्षक औषधे व सुविधा असलेल्या रुग्णवाहिका वैद्यकीय पथकांकडून सुसज्ज ठेवाव्यात. यात्रेत नेमण्यात येणा-या वैद्यकीय पथकांसह प्राथमिक आरोग्य केंद्र ग्रामीण रुग्णालयात तज्ञ डाक्टर्स व आुभवी स्टाफ नेमण्यात यावा. यात्रा परिसर निरोगी व स्वच्छ राहील अशा उपाययोजााकराव्यात. साथीच्या रोगाबाबत प्रतिबंधक लसीकरण करावे. मंदिर व यात्रा येथे भाविकांना पाण्याची कमतरता पडू नये म्हणून तात्पुरता पाणी पुरवठा करावा.भाविकांसाठी गर्दी एकवटणार नाही अशा ठिकाणी पाण्याचे नळ पुरवावेत. भाविकांसाठी तात्पुरती चरीची शौचालये व फिरते सुलभ शौचालये पुरेशा संख्या उपलब्ध करुन द्यावीत.

ग्रामपंचायत :-

- जिल्ह्यातील ज्या ग्रामपंचायत व नगरपरिषद यांच्या क्षेत्रात यात्रा भरते त्या सर्व ग्रामपंचायत व नगरपरषिद मार्फत यात्रांचे पुर्व नियोजन केले जाते. केवळ उत्पन्न वाढविण्याच्यादृष्टिकोनातुन भाविकांवर कोणत्याही प्रकारचा कर लावण्यात येत नाही. यात्रेमधील दुकानांना परवानगी देताना पोलीस विभागाचा सल्ला घेंण्यात येतो. भाविकांना व रहदारीलारस्त्यालगत लावलेल्या दुकांनामुळे कोणत्याही प्रकारची अडचण निर्माण होणार नाही याची सर्वतोपरी काळजी घेतली जाते. त्याचप्रमाणे पाणी,स्वच्छता गृह,दुकान व्यवस्था या बाबींचे नियोजन करण्यात येते.

नगरपालिका:-

- बहुतेक मंदिरे शहर व गावांच्या मध्यवर्ती ठिकाणी किंवा दुर्गम डोंगरावर स्थापित असल्याने यात्राकालावधीत अशा शहरे व गावांचे नाागरी जीवनमान वाहतुक व्यवस्था यात विस्कळीतपणा निर्माण करताना दिसतात. अशा ठिकाणी मंदिरांच्या आसपासचा भाग हा अतिशय गर्दीचा, अरुंद रस्त्यांचा आहे. मंदिर परिसर व यात्रा परिसर यात भाविकांच्या हालचाली, मदत पथके व मदत सामुग्रीच्या हालचाली सुकर होण्यासाठी तेथील परिसर हा प्रशस्त व मोकळा करणे अत्यंत आवश्यक आहे. महाागरपालिका व नगरपालिका परिसरात ट्रस्टच्या मालकीची जागा असणा-या ठिकाणी परिसर मोकळा ठेवण्याची जबाबदारी महाागरपालिका व नगरपालिका यांची असेल.

मंदिर व्यवस्थापन समीती :-

- सर्वच देवस्थान मधल्या व्यवस्थापकीय मंडळाकडून स्थानिक स्वयंमसेवकांच्या माध्यमातुन भाविकांच्या गर्दीचा विचार करुन त्यांच्या सुलभ व सुरक्षित हालचालीसाठी गाभा-यातील प्रवेश व बाहेर जाण्याबाबतचे नियोजन करण्यात येते. त्याचप्रमाणे मंदिर व मंदिर परिसर स्वच्छ,सुंदर व निर्मळ ठेवण्याचा प्रयत्न मंडळाकडून करण्यात येतो.

स्वयंमसेवी संस्थांचा सहभाग :-

- अकोला जिल्ह्यातील विविध सर्वच ठिकाणी यात्रेंचे नियोजन करण्यासाठी स्थानिक पोलीस बंदोबस्त सोबतच स्थानिक स्वयंमसेवी संस्था व स्वयंमसेवक तसेच गृहरक्षक दलाची सेवा उपलब्ध करुन देण्यात येते. सर्व संबंधित पोलीस स्टेशन अधिकारी, उपविभागीय अधिकारी,तहसिलदार,यांचेवर संबंधित यात्रेंच्या सुव्यवस्थेची जबाबदारी सोपविण्यात आलेली आहे.

अनिष्ट प्रथांना बंदी:-

- यात्रांच्या प्रयोजनानुसार अंमलबजावणी करण्यात कार्यकारी यंत्रणांना काही ठिकाणी विशिष्ट प्रथांचे अडथळे निर्माण होत असतात. हे दूर करण्यासाठी भाविकांचे मतपरिवर्तनाची नितांत गरज आहे. म्हणून अशा सामान्यत: अनिष्ट मानल्या गेलेल्या प्रथांचे समूळ उच्चाटान करण्यासाठी अंधश्रध्दा निर्मुलनाशी संबंधित कायदे व नियमांच्या परिणामकारक अंमलबजावणीत जिल्हा प्रशासन ट्रस्ट व्यवस्थापकीय मंडळाचे लक्ष पुरवित असते. प्रचंड व बेशिस्त गर्दीला दुर्घटनेच्या सीमेवरुन परत आणण्यासाठी स्थानिक लोकप्रतिाधिींची मदत घेणे आवश्यक आहे. ग्राम सौंदळा ता. तेल्हारा येथील यात्रेतील पशुबळीची प्रथा बंद पाडण्यासाठी जिल्हा प्रशासनाने परीपुर्ण प्रयत्न केलेले आहेत, नाारळ व खोबरे फेकणे, भाविकांच्या दर्शन मार्गात नैवेद्य ठेवणे, अरुंद गाभा-यात निसरडया पदार्थाचा अभिषेक चढविणे इत्यादि प्रथांवर नियंत्रण आणण्यासाठी व त्यामुळे होणारे संभाव्य धोके टाळण्यासाठी गर्दीचा विचार करुन त्याकरिता स्वतंत्र जागा निश्चीत करण्यात याव्यात. याविषयीचे भाविकांचे सतत प्रबोधान होणे देखिल अत्यावश्यक आहे.

पोलीस प्रशासन:-

- कायदा व सुव्यवस्था साभांळणे यात्रा काळात घडणा-या गुहयाना प्रतिबंध घालणे,वाहतुक नियंत्रण सांभाळणे, या बाबीना प्राधान्य द्यावे. भक्ताच्या रांगा लावण्याचे काम व्यवस्थापकीय ट्रस्ट कडून उपलब्ध झ ाालेल्या स्वयंसेवकांच्या मदतीने करुन घ्यावे. वाहतूक नियंत्रण व नियम हा कोणत्याही यात्रेतील महात्वाचा घटक आहे. पोलीस विभागाने यात्रा कालावधीसाठी अधिसूचनाकाढुन प्रचलित वाहतूक मार्गात जरुरीप्रमाणे बदल करुन घ्यावेत, वाहनाची पार्किंग मर्यादा निाश्चित करावी व तशी पुरेशी जाहिर प्रसिध्दी द्यावी. यात्रेतील सभाव्य कायदा व सुव्यवस्था ,गुन्हेनियंत्रण आणि सरुक्षिततेचा अभ्यास करुन पोलीस कर्मचारी व गृहरक्षक असे आवश्यक कर्मचारी बंदोबस्तासाठी नेमावेत. त्यात अधिकारी व जरुरीप्रमाणे महिला कर्मचारी नियुक्त करावेत. बंदोबस्तासाठी नेमलेले सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांाात्यांचे डयुटीचे ठिकाणी आणि त्यांनी करावयाच्या कर्तव्याची माहिती करुादेऊन काही कारणाने आणिबाणीची परिस्थिती निर्माण झाल्यास प्रत्येक अधिकारी व कर्मचारी यांची काय भूमिका असावी व त्यातीलप्रत्यकाने त्यावेळी काय कर्तव्य पार पाडावे,याबाबत सर्वाना पुरेसे व सखोल मार्गदर्शाकरावे. मंदिर परिसरातील गर्दीचा अभ्यास करुन गर्दी नियंत्रणासाठी उभारावे लागणारे अडथळे कशा पध्दतीने उभारावेत याबाबतचा आराखडा तयार करुन तो अध्यक्ष, देवस्थान ट्रस्ट यांना पुरवावा. पालीस अधिका-यांनी ,उपविभागीय अधिकारी यांचे सोबत यात्रास्थळासं भेट देऊन पोलीसांच्या निवास व भोजन व्यवस्थेसाठी देवस्थान ट्रस्टकडून जागा उपलब्ध करुन घ्याव्यात. देवस्थान ट्रस्टकडन नेमण्यात आलेल्या स्वयंसेवकां त्यांचे कर्तव्याचे ठिकाण नेमून द्यावे आणि काही कारणाने आणिबाणीची परिस्थिती निर्माण झाल्यास त्यावेळी त्यांची काय भूमिका असावी व त्यातील प्रत्येकास काय कर्तव्य पार पाडावे याबाबत सर्वांना सखोल मार्गदर्शन करावे व प्रशिक्षण द्यावे.

परिवहन विभाग:- (RTO)

- यात्रा काळात कोणत्याही प्रकारे अवैध प्रवाशी वाहतूक होऊ देऊ नये. यात्रा काळात गर्दीचा अंदाज घेऊन होणा-या वाहनांचा प्रवाह मर्यादित व नियंत्रित ठेवण्यासाठी जिल्हा सरहध्दीवर उभारावेत.प्रस्तावित कारवाई व नियोजाबाबत पुरेशी प्रसिध्दी द्यावी.

एस. टी. महामंडळ:-

- भाविकांच्या गर्दीचा अंदाज घेऊन गरजेनुसार पुरेशा संख्येपेक्षा एस.टी. बसेस उपलब्ध ठेवाव्यात. सर्व चालक व वाहक यांना,त्यांनी भाविकांशी सौजन्याने वागण्याच्या आणिबाणीच्या परिस्थितीत करावयाच्या कर्तव्याबाबत आगाऊ मार्गदर्शन करावे.

बेशिस्त भाविकांवर नियंत्रण :-

- जिल्ह्यातील यात्रा ठिकाणावर यात्रेचे नियोजन हे पोलीस विभाग तसेच त्या-त्या मंदिराचे व्यवस्थापकीय मंडळ यांचे मार्फत करण्यात येते. भाविकांच्या गर्दीचा विचार करुन बेशिस्त भाविकांवर नियंत्रण ठेवण्याचे काम पोलीस प्रशासनाकडुन करण्यात येते. मंदिर परिसरात भाविकांच्या रांगा लावण्यासाठी व गाभा-यात दर्शन घेतलेले भाविक बाहेर काढण्यासाठी विविध शैक्षणिक संस्था/संघटाना,तरुण मंडळे यांच्या मदतीने करावी.

मुलभुत सुविधांची व्यवस्था :-

- यात्रेच्या कालावधित कोणतीही गैरसोय होऊ नये म्हणुन जिल्हा प्रशासनातर्फे पोलीस विभाग,राज्य मार्ग परिवहन विभाग,स्वयंमसेवी संस्था यांचेशी समन्वय साधुन योग्य बंदोबस्त करण्यात येतो आणि सर्व प्रकारच्या आवश्यक मुलभुत सुविधा यात्रेच्या ठिकाणी पुरविण्यात येतात.

नियंत्रण कक्ष :-

- जिल्हाधिकारी कार्यालय अकोला व सर्व तहसिल कार्यालयामध्ये आपत्ती नियंत्रण कक्ष स्थापन केले असुन ते वर्षभर २४ तास कार्यरत असते. आपतकालीन परिस्थितीत कार्यालयीन दुरध्वनी क्रमांकावर माहिती उपलब्ध होऊ शकते. जिल्हास्तर व तालुकास्तरावरिल नियंत्रण कक्षाचे नियंत्रण अधिकारी यांचे नाव / दुरध्वनी क्रमांक दर्शविण्यात येत आहे.

गाव पातळीवरिल समिती :-

- प्रत्येक गाव पातळीवर ग्राम आपत्ती व्यवस्थापन समिती स्थापना करध्यात आली असुन या समितीमध्ये सरपंच, तलाठी,ग्रामसेवक,पोलीस पाटील, उपसरपंच, ग्रामपंचायत सदस्य,सामाजिक कार्यकर्ता,मुख्याध्यापक,अंगणवाडी सेविका आणि ए.एन.एम. यांचा समावेश करण्यात येतो. यात्रेच्या नियोजनाकरिता त्यांची मदत घेण्यात येते. यात्रेच्या नियोजन यशस्वी होण्यात ग्रामस्थांचे सहकार्य असणे आवश्यक आहे.

महसूल खाते -

- कोणत्याही यात्रेच्या वेळी उपविभागीय आधिकारी हे जिल्हाधिकारी यांच्या नियंत्रणाखाली मुख्य नियंत्रण अधिकारी म्हणुन कार्य करतील व सबंधित तहसिलदार Nodal Officer म्हणून काम करतील. त्यानी यात्रे साठी सर्व शासकिय विभागाकडून व देवस्थान कडून तयारी करून घ्यावी. मंदीर टेकडीवर असल्यास पाय-यांवर कोणतेही दुकान ठेवण्यात येऊ नये,येण्या जाण्यासाठी मार्ग मोकळा ठेवावा. मंदिरात जेथे नारळ किंवा तेल, मुर्तीवर टाकण्यात येते आणि त्या भोवती असलेल्या परिसरात तेल पसरुन घसरण्याची शक्यता असेल अशा परिस्थितीत मंदिर ट्रस्टच्या लोकांकडून नारळ अगर तेल टाकण्यासाठी मुर्तीजवळ एक स्थान

- निश्चित करावे. तेथे `श्रध्दाळूंकडन त्यांचे नारळ व तेल टाकण्यात यावे. कोणत्याही परिसरात घसरण्या सारख्या पदार्थ परिसरात किंवा पायरीवर पसरु नये सुचना विश्वस्त मंडळाला जिल्हा प्रशासन देत असते.

ट्रस्ट/व्यवस्थापकीय मंडळ:-

- ट्रस्ट / व्यवस्थापकीय मंडळ यांनी,जिल्हा प्रशासनास विश्वासात घेवून यात्रेचे नियोजन व अंमलबजावणी करावी.तसेच ट्रस्टमार्फत यात्रेसंबधीचा आपत्ती व्यवस्थापान आराखडा तयार करुन तो जिल्हा प्रशासनास सादर करावा. ज्या ज्या देवस्थाांच्या ठिकाणी व्यवस्थापकीय मंडळ / देवस्थान ट्रस्ट अस्तित्वात आहेत,त्या त्या देवस्थानांच्या वार्षिक यात्राचे नियाजेन सबंधीत ट्रस्टकडून व त्या ट्रस्टच्या घटनेत नमूद केलेल्या उद्यीष्टानुसारच व्हावे.भाविकांच्या गर्दीचा विचार करुन्त्यांच्या सुलभ आणि सुरक्षित हालचालींसाठी देवस्थान परिसरात पुरेशी जागा उपलब्ध करुन घेणे व बॅरेकेडिंग करून घेणे आवश्यक आहे. देवस्थान स्वच्छ व निर्मळ ठेवण्याचा आटोकाट प्रयत्न करणे व भाविकांमध्ये तशी शिस्तीची भावाना रुजवणे या करिता संबंधीत ट्रस्ट /व्यवस्थापकीय मंडळ यांनी प्राधान्य द्यावे. यात्रेच्या तारखा निश्चित करुन त्या ट्रस्ट मार्फत प्रसिध्द कराव्यात .भाविकांच्या येण्याजाण्याच्या मार्गावरील अतिक्रमणे काढून घ्यावीत. यासाठी स्टॉल्स व दुकानांची संख्या मर्यादित करुन मार्गातील सर्व प्रकारचे अडथळे दूर करावेत.महाद्वार कमानी पासून वर जाणा-या मार्गावरील ठिकठिकाणी तुटलेल्या पाय-या दुरुस्तकरुन घ्याव्यात आणि परतीच्या मार्गावरील सर्व उतार काढुन या ठिकाणी सम मापाच्या व एकसारख्या उंचीच्या पाय-या या किमान महाद्वार पर्यंत तयार करुन घ्याव्यात. यासाठी सार्वजीक बांधकाम विभागाकडील तज्ञांचे मार्गदर्शन घ्यावे.

टिप:

१. **मुद्दा क्र. १० मध्ये-** ग्रामस्तरावरील यात्रांसाठी मंडळ अधिकारी किंवा नायब तहसिलदार, तालुका स्तरावरील यात्रांसाठी तहसिलदार व जिल्हास्तरावरील यात्रांसाठी उप. विभागीय अधिकारी यांची संपर्क अधिकारी (नोडल ऑफीसर) म्हणून नियुक्ती करावी.

२. वरील तक्त्यात दिलेल्या उदाहरणाप्रमाणे प्रत्येक यात्रेची माहिती भरण अपेक्षीत आहे.

यांची संपर्क अधिकारी (नोडल ऑफीसर) म्हणून नियुक्ती करावी.

महसूल विभाग

अ.क्र	अधिकाऱ्याचे नांव	पदनाम	एसटीडी कोड नंबर	दूरध्वनी क्रमांक		भ्रमणध्वनी क्रमांक
				कार्यालय	निवास	
१	श्री. सचिंद्र प्रताप सिह	जिल्हाधिकारी	07232	242501	242301	9423582696
२	श्री. डाखोरे	अपर जिल्हाधिकारी	07232	242383	245462	9421771510
३	श्री. राजेश खवले	निवासी उपजिल्हाधिकारी	07232	242488	244250	9422917011
४	श्री. निफाळकर	जिल्हा पुरवठा अधिकारी	07232	242246	244414	9850440411
५	श्री. शिरोडकर	जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी	07232	244779		9422131932
८	श्री. शिरोडकर प्र.	उपजिल्हाधिकारी (महसूल)	07232	242303	-	9422131932
९	मिनल जगताप (दांडगे)	जिल्हा आप.व्यव. अधिकारी	07232	243338	-	9922235692

उपविभागीय अधिकारी

अ.क्र	अधिकाऱ्याचे नांव	पदनाम	एसटीडी कोड नंबर	दूरध्वनी क्रमांक		भ्रमणध्वनी क्रमांक
				कार्यालय	निवास	
१	श्री.विकास माने	उ .प.अ.यवतमाळ	07232	244237	242462	8275516018
२	श्री.मनोहर कडु	उ .प.अ.दारव्हा	07238	254162	254263	9422917019
३	श्री.संदीप कुमार अपार	उ .प.अ.पांढरकवडा	07235	227530	227440	9422917022
४	श्री. चंद्रकांत जाजु	उ .प.अ.पुसद	07233	246074	246073	9766691118
५	श्री .मिश्रा	उ .प.अ., वणी	07239	225356	225026	9422917023
६	श्री.जे.आर. विधाते	उ.प.अ. राळेगांव	07202	225140		9049595788
७	श्री.दिपक सिंगला	उ.प.अ.उमरखेड	07231	237238		8806946698

तहसिलदार

अ.क्र	अधिकाऱ्याचे नांव	पदनाम	एसटीडी कोड नंबर	कार्यालय	निवास	भ्रमणध्वनी क्रमांक
1	श्री.अनुपकुमार खोंडे	तहसिलदार यवतमाळ	07232	238192	244654	9860738304
2	श्री काकडे	तहसिलदार कळंब	07201	226140	226141	9527271200
3	श्री.किरण पाटील	तहसिलदार बाभुळगाव	07203	270524	270542	9422917035
4	श्री.एस.डी. पवार	तहसिलदार आर्णी	07234	266680	266260	9422541074 9422917037
5	श्री. प्रकाश राऊत	तहसिलदार दारव्हा	07238	254152	254155	9422917038
6	श्री. एस.आर .देवरे	तहसिलदार दिग्रस	07234	222103	222102	9422917039
7	श्री. ताकसांडे (प्रभारी)	तहसिलदार नेर	07238	267763	267716	9422917040
8	श्री भगवान कांबळे	तहसिलदार, पुसद	07233	246032	246242	9422917041
9	श्री सचिन सेजाळ	तहसिलदार उमरखेड	07231	237217	237230	9763647777
10	श्री. किरण दिनकर वायकोस (प्रभारी)	तहसिलदार महागाव	07236	222238	222239	9604935076
11	श्री.शैलेश काळे	तहसिलदार केळापूर	07235	227408	227549	9422859578
12	श्री.एम.एम.जोरवार	तहसिल घाटंजी	07230	227209	227210	9422169145
13	श्री. सुरेश कवळे	तहसिलदार राळेगाव	07202	225254	225256	9422917045
14	श्री आर.बी. भोसले	तहसिलदार वणी	07239	225062	225154	9422917046
15	श्री एस.एस.येवलीकर	तहसिलदार मारेगाव	07237	227243	237238	9422917047
16	श्री ए.जी.देवकर	तहसिलदार,झरीजामणी	07237	236504	-	9422917048

माहिती अधिकारी

अ.क्र	अधिकाऱ्याचे नांव	पदनाम	एसटीडी कोड नंबर	दूरध्वनी क्रमांक		भ्रमणध्वनी क्रमांक
				कार्यालय	निवास	
१	श्री.मंगेश वरकड	जिल्हा माहिती अधिकारी	07232	244443	244363	9404140661

आरोग्य विभाग				
१	डिन मेडीकल कॉलेज यवतमाळ	242456	242356	9422101247
२	सिव्हील सर्जन यवतमाळ	243162	243156	9822688320
३	निवासी वैद्यकिय अधिकारी यवतमाळ	242245	242440	9850267140
४	जिल्हा आरोग्य अधिकारीयवतमाळ	242298	242382	9850554114
५	सहा. जिल्हा आरोग्य अधिकारी यवतमाळ		247560	9420774989
६	सहाय्यक आयुक्त अन्न व औषय प्रशासन यवतमाळ	244477	244478	9561086242
७	जिल्हा मलेरीया अधिकारीयवतमाळ	243148		9822462963
८	वॉटर टेस्टींग लेबॉरेटोरी यवतमाळ	242946	242946	
९	डॉ.इंगोले,एड्स कंट्रोल सोसायटी	242456		9850267140

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

१	अधिक्षक अभियंता सार्व.बांध. मंडळ यवत	242206	9423684765	242299
२	कार्य.अभि. सार्वजनिक बांधकाम मंडळ	243228	9423684765	243387
३	उपकार्यकारीअभियंता सा.बा.यवतमाळ		9922811188	
४	कार्यकारी अभियंता,विशेष प्रकल्प विभाग,	242782	9764672728	241223
५	कार्यकारी अभियंता,रस्ते प्रकल्प विभाग,	242782		
६	उप अभियंता सा.बां. विभाग (विद्युत विभाग) यवत	243051		
७	कार्यकारी,अभियंता सार्वजनिक विभाग पुसद -	246553		246109
८	का.अ. सा.बां.वि.पांढरकवडा ०७२३४	227431		227697
९	विश्राम भवन यवतमाळ	24329		
१०	विश्राम भवन पुसद	246065		
११	विश्राम भवन वणी	225022		
१२	विश्राम भवन दारव्हा	254280		
१३	विश्राम भवन केळापूर	227432		
१४	विश्राम भवन उमरखेड	237261		